

НАРОДЕНЪ БУДИТЕЛЪ

СЕДМИЧЕНЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ХРИСТИЯНСКА ПРОСВѢТА И ИНФОРМАЦИЯ.

Всички ржкописи и суми да се изпращатъ до редактора свещ. Д. ПОПВАСИЛЕВЪ - Шуменъ.

АБОНАМЕНТЪ:
за година 50 лв.
предплатени на
два пжти.

БРОЯ 1 левъ.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
се плаща по 1 левъ
на кв. см.

Д-ръ Иванъ Петковъ лѣкаръ Шуменската дър. болница СЕ ПРЕМЪСТИ

на улица „СЛАВЯНСКА № 149
(срѣщу печатницата на Спасъ Поповъ)

ПРИЕМА БОЛНИ.

5-5

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Отъ нѣколко години страдахъ отъ **пѣськъ въ жлъчката и диабетъ**. При това положение заболѣхъ отъ **бронхопневмония** въ най-остра форма. Благодарение **умѣлото лѣкуване на г-нъ Д-ръ смѣдовски** отъ града азъ напълно оздравѣхъ. Най-сърдечно му благодаря за гдето ме спаси отъ явна смъртъ.

29. II. 1928 г.

Анастасия Балева
Акушерка — Шуменъ.

Ржчни хармоники най голѣмъ изборъ при ВЪЛЧО ДАСКАЛОЪ - Шуменъ.

Мждростта не остарява.

Думата е пакъ за поститѣ, които църквата още отъ първитѣ вѣкове на своето сжществуване е установила. Да говоримъ въ днешно време за постъ не е много приятно. Ще те смѣтнатъ за простъ и назадничевъ човѣкъ, останалъ назадь отъ времето. Мнозина и до сега смѣтатъ, че поститѣ сж „попски измислици и предразсѣдци“, които науката отдавна е осждила съ своя авторитетъ. Ала не е така. И наши и чужди лѣкари пишатъ по вестници и списания аргументирани статии за голѣмата полза отъ поститѣ за тѣлесното и душевното ни здраве. Нека не говоримъ ние, а да чуемъ онова, което казва за поститѣ г. Д-ръ Д. Кирановъ въ в. Слово, брой 1653 подъ заглавие: **Запазване здравето**.

„Въ старо врѣме човѣкъ е билъ по-близо до природата. Притежавалъ по съвършенната форма на инстинкта и широко се ползувалъ отъ него. Но съ развитието на културата, инстинктътъ се притѣпява. Въмѣсто него се явява опитътъ, систематизиранъ отъ разума и осветенъ отъ религията въ видъ на Господни заповѣди. Книгата „Левитъ“ отъ Библията е изпѣстрена съ предпазни мѣрки противъ болеститѣ. Макарь изложени много мѣгълва, тѣ все пакъ ясно свидетелствуватъ, че измиването на тѣлото и изпирането дрехитѣ на болния и на влѣзлитѣ въ съприкосновение съ него се е считало, като първо предпазно срдѣство отъ болеститѣ. Пазенето чистота въ всичко било законъ и се препоржвало, като Божие повеление. Изолацията на болния — карантинирането му за по дълго или по-кратко време сжщо се практикувало, като едно отъ първитѣ срдѣства. Даватъ се указания за обличане бѣли дрехи при извършване нѣкои обрядности при заболяване. Има указания за дезинфекцията на помещението, гдето е имало болень. Опредѣля се месото на кои

животни може да се яде и пр. Много отъ тия указания и сега важатъ за насъ. Науката признава тѣхната рационалностъ.

Настѣпва ерата на християнството. Аскетическия животъ на Христа и Неговото учение даватъ нова насока на живота въ здравно отношение. [Последователитѣ на Христа, неговитѣ ученици проповѣдватъ постъ и молитва. Църквата установява поститѣ като режимъ, необходимъ за спасението на душата. Всжщностъ това е единъ санитаренъ режимъ—режимъ, който регулира основитѣ на храненето. Известно е, че временното гладуване има за следствие изгарянето на тѣй наречения циркулиращъ бѣлтѣкъ въ кръвта и освобождаването последната отъ тормоза на асимилирането на вносимитѣ въ организма отвънн хранителни вещества. Съ премахването на тоя тормозъ асимилицията трѣгва много по-енергично и човѣкъ почва да се оправя.

Това сж факти които показватъ, че поститѣ, въ смисълъ на временно гладуване, както ги препоржватъ св. Отци, не само не сж вредни за здравето, но сж и много полезни.

А пжкъ професоръ Д-ръ Ватевъ дава въ сп. „Наше семейство“ правила за запазване децата отъ болести.

Тринайсетото отъ тия правила гласи: „Постете срдѣда и петѣкъ и всички пости, защото е полезно за здравето“.

Всичко това иде да ни утвърди въ нашето довѣрие къмъ св. ни църква. Въпрѣки всичкитѣ праздни умувания и глупости на предубедени или недоручени хора, църквата си остава единъ божествено установенъ институтъ, въ наредбитѣ и установленията на който лежи като фундаментна камѣна на плоча *любовта* къмъ човѣка. Обичайте своята църква. Върнете вѣрата си въ Бога!

Ст. п. и.

Религията и науката изключватъ ли се помежду си.

III

Разумността и цѣлесобразността на свѣта се хвърлятъ въ очи и на детския умъ и силно говорятъ противъ материалистичното обяснение за появата на свѣта отъ самосебе си и просто тѣй случайно. Великиятъ Кантъ казва: „Две нѣща въ свѣта пълнятъ душата ми съ неописуемъ възторгъ. Едно е звездното небе надъ мене, друго—нравствения законъ, потрѣбността отъ хармония на духа, въ мене“. Гениятъ на философията се замисля надъ законитѣ на свѣтовния животъ надъ развитието и деятелността на духа въ хората. Тогава неговата душа, като съзерцава мждрата хармония на законитѣ и красотата на човѣшкото сърце, пълни се съ възторгъ омая и благоговѣние. Мисълта на мждреца се спира, езика му мълчи, говори само душата. Тя пѣе, става свѣтла, озарява се отъ своето откровение, излива своята мждростъ, мждростта на сърцето. И тая мждростъ на сърцето, а не на знанието говори: „Хармонията на небето ми открива мждростта на творението. Красотата на човѣшкия духъ се явява като слабъ образъ на Великия Духъ—Твореца на видимото и невидимото, на слънчевитѣ системи въ небесата и на величието на любовта въ човѣка“. Мждростта се чуди предъ хармонията на свѣтовния животъ—сърцето говори: Задъ хармонията на свѣта азъ чувствувамъ мждростъ Творецъ. А единъ отъ най-великитѣ гении на древността, Питагоръ, математикъ, философъ, поетъ и законодатель, вглеждайки се въ законитѣ на мирозданието, билъ възхитенъ отъ тѣхната разумностъ, и не могълъ да не нарече свѣта Космосъ, което ще рече красота.

Всички велики естественици миропознавачи: Нютонъ, Коперникъ, Галилей, Джордано Бруно, Кантъ, Гете, Дарвинъ, Либихъ, Пастйоръ, ученикътъ му Мечниковъ, Хелмхолцъ, Деви, Фародей, Едисонъ, стотини химици, физици, астрономи, биолози, въ противоположностъ на материализма, не виждатъ безмислици и случайностъ въ вселената, а искрено и вдъхновено пѣятъ химнъ на мждростта на Миротворческата сила. „Небесата проповѣдватъ славата божия и твърдѣта възвестява дѣлата на ржцетѣ МУ четемъ у Давида въ Библията“.

Обърнемъ ли внимание на звездното небе, ще видимъ че тамъ, по въздушния океанъ безъ кормило и вѣтрила, тихо плаватъ въ облацитѣ хоръ стройни свѣтила. Всичко тамъ е опредѣлено по мѣрка, четъ и тегло, всичко е пресмѣтнато съ геометрическа точностъ, която е довеждала до изумление Нютона и Коперника и ги е карала да славословятъ Твореца на вселената да падагъ предъ Неговото величие. И Кеплеръ великия астрономъ, тѣй приключва най-великото си съчинение: „Благодаря ти, Създателю и Го-

СОНЕТЪ отъ Конст. Величковъ

И азъ съмъ синъ злочестъ на своя вѣкъ,
И менъ душа ми мжчи духъ безвѣрни,
И кръста катъ незначущи белегъ
Отминавамъ азъ, когато ми се мѣрне.

Надникна ли, обаче, въ нѣкой храмъ
И видя старци, баби съ коси бѣли
Иль майки, що утѣха търсятъ тамъ
За своитѣ, може би, деца умрѣли,

То трогнатъ вирамъ се въ Христовия ликъ
И сжщамъ какъ туй мѣсто е свето;
Въ гърдитѣ ми възлиза тжженъ викъ

И нѣмо тамъ проклинамъ азъ въ сърцето
Онѣзъ, които съ своя умъ
Откриха ни, че празно е небето.

Ив. Кириловъ.

ДА СЕ ПРОСТИМЪ

— Не оставяйте предъ Великия постъ да ви завари залѣзъ слънце непримиренъ! — възвестяваше нѣкога стариятъ свещеникъ застаналъ на царскитѣ врата, изправенъ съ протегната ржка за благословъ къмъ богомолцитѣ, дошли на вечерня преди [да се заговѣе за Възкресение.

И неговитѣ прости думи, пропити съ светостъ и човѣщина, се поглѣдаха отъ смиренитѣ богомолци. И тѣ бързаха да се срещнатъ, да си простятъ и да се прибератъ у дома, да заговѣятъ за посрещане праздника на празникитѣ. Че всѣки знае: не може да чака Възкресение оня, който самъ не се е подигналъ надъ злоба и гнѣвъ; когато слънцето следъ поклади завари въ вражда съ близки и съседи — нѣма за него радостъ на Възкресение.

А днесъ, когато всички сме се уловили гуша за гуша въ завистъ и злоба — никой не иска да си спомни за този светъ обичай; да си простимъ единъ другиму и да заживѣемъ като хора.

споди, че ми дари тия радости въ творението си, да се възхищавамъ отъ дѣлата на твоитѣ ржце“ Изобщо, колкото повече се изучава природата, толкова по-ясно става, че тя не е продуктъ на слѣпи механически сили, но е устроена по опредѣленъ творчески планъ, гдето всичко е опредѣлено, пресмѣтнато и предвидено. Господствущия въ свѣта порядѣкъ, хармония и цѣлесобразностъ неизбежно ни каратъ да признаемъ, че Творецътъ на свѣта е сжщество безкрайно умно. Както едно прекрасно архитектурно здание свидетелствува за ума и изкуството на архитекта; както механическия инструментъ или машината даватъ да се разбере ума на механика; както художествената поезия ясно говори за силата на художествения гений, така неизмѣримо въ по-висока степенъ и сила свѣта, който ни окржжава, сведочи за непостижимото величие и мждростъ на Твореца на вселената. „Сега вече разбирамъ, че нашиятъ мисли сж суетни сѣнки и празни мечти, че въ Тебъ се сливатъ свѣтовнитѣ сили, че прѣвъ и последенъ, о Боже, си ти“, пѣе поета ни, Ст. Михайловски.

Разумността и цѣлесобразността на всѣки атомъ въ свѣта сж викали и викатъ сами за себе си. Черупката на охлюва, окоето на мравката, мозѣкътъ на човѣка, хвърченето на птицата, формата на снѣжинката, милиони явления въ природата властно налагатъ да се признае нѣкаква Висша и Творческа сила. За това и съвременника на атомиститѣ, Анаксагоръ, учи, че веществото на вселената само по себе си би било вѣчна грамада боклукъ ако свѣта и неговия животъ не се управляваше отъ Върховенъ Свѣтовенъ разумъ. По такъвъ начинъ, следъ Талеса и неговитѣ последователи, петия по редъ великъ мислителъ

Анаксагоръ, поставя въ основата на свѣтовния животъ духовното начало. Внася се въ философията новъ предметъ. До Анаксагора за такъвъ на философията служилъ свѣта, а отъ него въ философията се внася вече предмета за Бога и отъ тогава насамъ вече 3000 години философията говори за Бога, не за да отхвърли идеята за Него, но за да затвърди тая идея въ съзнанието на хората. Великата троица на грѣцката философия: Сократъ, Платонъ и Аристотелъ, не разбирали свѣта и живота безъ Бога и вънъ отъ Него. Философията отъ срдѣнитѣ вѣкове цѣла била свързана съ идеята за Бога. Гениитѣ на новата философия: Беконъ, Лайбницъ, Джордано Бруно, Спиноза, Шелингъ, Хегелъ, съ еднаково дълбокомислие дохождали до идеята за Бога. Признавали, че свѣта е съвсемъ необяснимъ безъ Бога. Въ свѣта безъ Бога би зѣяла голѣма пустота.

Скици отъ родината.

Изъ Дели-Ормана.

Но не изъ оня, въ които гората е буйна и луда, девствена и запазена, а изъ оная частъ кждето мжно се намиратъ и клечки за огъня... по шосето Шуменъ—Силистра, къмъ границата, на около 60 кил. отъ града. Самобитенъ край. Отдалеченъ отъ редовни съобщения въ миналото, той преживѣвалъ затворенъ животъ. Сега автомобилната свирка ежедневно възвестява прииждането на новости. Бързата кола обслужва всички, които трѣбва да посетятъ нѣкоя отъ неговитѣ покрайнини. Да напустнемъ града. Ето ни при вечеръ, следъ четирачасово пжтуване въ малкото селце. Нѣколко вѣтрни мелници красятъ еднообразната хълмиста мѣстностъ. Февруарския вѣ-

търъ свободно фучи надъ низките кжшурки и леко издига оскубанитъ перки на изгнители вѣтрници—отниса далечъ неволнишка тегота изъ незнайни краища. Селцето е съ турско население, Нѣколко върбичани и други балканджии се приютили изъ между тѣхъ и съ мжка изкарватъ ежедневно сѣ прехрана. Турцитѣ сж любопитни. Почти всички излизатъ изъ кжшитѣ си, за да зърнатъ новодошлитѣ и да ги поздравятъ съ „ош-гелдинъ“. Съ това тѣ като че ли осмислятъ отиващия си день.

Нощта настѣпва. Да влеземъ въ „одаята“. Тамъ ще сме на особена почтъ, защото измежду ни е и председателя на утрешния изборъ за общ. свѣтници. Пъкъ и собственика турчинъ, като че ли е кандидатъ—той ще си помисли, че сме на негова страна. . . и всичко е свършено. Той ще спечели. Човѣшка наивностъ! Такива одаи има много. Всѣки по-заможенъ си издържа такава. Всѣки пришелецъ е свободенъ да влезе, да се разположи, да си отдѣхне и ако пожелае—да преспи. Кръчми и кафената нѣма. Тоя начинъ на гостоприемство се налага отъ особеното положение и третиране на жената—туркиня. Да влеземъ и да се вслушаме въ тѣхнитѣ конушмаци, да подишаме излизания ароматъ на влажнитѣ царвули, да се сгрѣемъ и опушимъ отъ тлѣещото огнище и да пиемъ до пресичане черно кафе, ала—турка или алафранга, споредъ вкуса на всѣкого. Джезвето не излиза отъ жеравата, пъкъ ибрика, който стои до огнището постоянно допълва първото. Чашкитѣ измиватъ въ малка паничка, която съдържа кой знай откога налѣта вода. За да бжде въ редъ всичко изпълнено, измѣква се отъ широкъ поясъ дълга кърпичка и съ нея се доизбърсватъ всички сждове. Тая кърпичка избърсва всички неравности по лицето му, особено въ дни, като тия

Огъня пречиста всичко. Да пиемъ и ние.

Одаята се пълни съ млади и стари, сухи и тлѣсти, възсини и червени и всички смиреномждрено, следъ като поздра-

вятъ, сѣднатъ върху рокозката. Море отъ чалми (35—40) започва слабо да се вълнува изъ задимената малка, низка, стаичка. Всички приказватъ тихичко на групички или тѣпо слушатъ говорившия. Гладни сме. Подлагатъ ни орѣфана копанка, надъ която да си измиемъ ржцетѣ. Слагатъ голѣма кржгла софра, върху която нареждатъ обратнолежащи лѣжжици. Започватъ да се редятъ нумерата на менютѣ. Всички мълчатъ и ядатъ. И ние ще се подчиняваме на сжщото. Ще сѣрбаме чорба, ще вземаме съ прѣсти пърженъ бобъ и яйца. И ще гълтаме тѣстена попара или попарени ювки.

Второто действие се почва съ сууклукъ, пилафъ и завършва съ баница. Прислужватъ турци. Вечерятъ гоститѣ и поканенитѣ. Софрата се измита съ метлата, съ която метатъ стаичката.

Черпятъ пакъ съ кафе. Разотиватъ се всички къмъ 11 ч.

Ще нощуваме. Завиваме се съ хубави покривки. Да спимъ спокойно и да не мислимъ, че преди десетъ минути тукъ сж сѣдѣли и лежали най-нечистоплѣтни хора, почивали сж върху рокозкитѣ хора, които по вѣра и традиция не отниматъ живота на каквато и да е бубулечка, па макаръ тя дълбоко да вкарва въ кожата му хуботчето си и да смуче неговата кръвъ. Спахъ и ето какво сънувахъ: сънувахъ, че общината въ това село получила окръжно отъ Управителя да обзаведе при об. си управление една стая съ три кревати, които да се държатъ винаги чисти. За чистотата обаче нѣма да се грижи турчина караулъ, но с. бирника. Сънувахъ, че и азъ се обръщамъ по пружинитѣ на тия кревати. но известни смущения, които наставаха по епидермата на кожата ми, прекъснаха сѣня и азъ се събудихъ. Като се прибере човѣкъ отъ тоя край, съ сполука може да предаде нагледно обучение на децата въ семейството си върху известнитѣ паразитни бубулечки.

Хроносъ.

Стопански въпроси.

Какъ да садимъ овощни дървета.

1) Преди да посадимъ овощни дървета на постоянно мѣсто, необходимо е да имъ съкратимъ (изрѣжемъ) коренчетата на $\frac{1}{3}$ отъ тѣхната дължина, а така сжщо и короната. Това се прави, за да се изчистятъ всички наранени части по коренитѣ отъ изваждането. Кждето е прерѣзанъ корена, тамъ ще пустне *калузъ*, отъ кждето и ще изкаратъ млади коренчета, които ще хранятъ дървото. За да съответствува площта за хранене т. е. короната, докато изкаратъ младитѣ коренчета и почнатъ своята работа, короната сжщо се съкратява на $\frac{1}{3}$ отъ дължината на клонкитѣ.

2) Съ тази рѣзидба на короната се дава основа и на бъдещата корона. Едва ли ще може да се добие правилна корона, ако не се погрижи овочарятъ за нея още въ началото.

3) Ако садимъ овощни дървета въ крайно бедна и чакълеста почва, то е необходимо да имъ се даде по една порция торъ. Това се прави още при посаждането. Следъ него се зариватъ коренчетата не много върху сложената прѣстъ

се поставя единъ пластъ, дебелъ 3-4 прѣста, прекипѣлъ оборски торъ и после се дозарива останалата прѣстъ. Отъ дъждоветѣ торътъ се квази и сокове се цедятъ и стигатъ до коренчетата.

4. До края на м. февруари става събирането на калемиза облагородяване на дивни овощни дървета. Калемитѣ се взематъ отъ здрави, добре развити дървета, и добре озрѣли клонки и пжпки. За калемъ се взема едногодишенъ лѣторастъ. За предпочитане сж всѣкога калемиза отъ южната страна на овощ. дървета, защото сж всѣкога добре озрѣли.

5. До времето за облагородяване калемитѣ се запазватъ въ пѣсѣкъ въ нѣкоя изба или се заровятъ до надполовина отъ дължината имъ въ градината задъ нѣкоя северна сграда, за да не се развиятъ подъ слънцето рано.

Цв. П. Василевъ.

Б. Р. Въ миналия брой въ статията „Стопански въпроси“ сме направили грѣшка. Разтворътъ за мазане на дърветата трѣбва да бжде съ вода, варъ и говеждици.

На единъ обвинителъ.

II.

Продължаваме своитѣ думи на негодувание срещу протестанския проповѣдникъ въ Шуменъ, Ал. Георгиевъ

Въ миналия брой завършихме съ неговото обвинение, че вѣрата, за която се застъпватъ въ посланието си архиепископъ, е грѣко-езическа. Георгиевъ е изказалъ тази мисль много на едро, бруто, безъ да каже основанията си, затова и ние ще отменимъ това обвинение, за да се спремъ на него другъ пътъ съ специална статия.

Други плитки думи е наговорилъ Георгиевъ въ своята „класна стая“ — протестанската молилна на ул. Полицейска въ Шуменъ, като е обвинилъ владичитѣ въ незнание или демагогство. Той е казалъ: „Не е истина, че православната грѣцка вѣра е предпазила българския народъ презъ вѣковетѣ на робството отъ претопяване. Ние знаемъ отъ исторiята, че турцитѣ не сж проявявали голѣми насилия и изнасилвания надъ християнското население по отношение на неговитѣ религиозни вѣрвания (?) Знаемъ сжщо отъ исторiята, че имало българци, които се гърчели и се наричали гъркомани. Още по-вече презъ време на робството българската църква е била въ ржцетѣ на грѣцкитѣ владичи и свещеници, които свободно разпространявали и заякчавали грѣцката вѣра въ България. Тѣзи и други исторически факти идатъ да подтвърдятъ мисльта, че не вѣрата, която е грѣцка, е крепѣла и пазила народа отъ претопяване, а националното чувство“.

Така. Ето единъ новъ „историкъ“, който е въ противоречие съ всички други историчи и когото ние не сме знаели, за да го оценимъ достойно! Ала ние лично обичаме да упорствуваме понѣкогата, че приемемъ неговитѣ доводи, но само следъ малкъ споръ. — Ние знаемъ, че турцитѣ сж вършили ужасни вѣрски насилия надъ поробена България. Знаемъ, че 200 боляри българци, следъ превземането на Търново, били поканени да се потурчатъ, за да не бждатъ изклани. Тѣ пратили да попитатъ патриархъ Евтимия какво да правятъ. Патриархътъ имъ отговорилъ да пазятъ вѣрата си. Всички до единъ били изклани, защото послушали патриарха и не приели мохамеданската вѣра. Знаемъ, че всичко по будно и интелигентно въ заробена България е било потурчено или изклано. За да се спасятъ, българитѣ бѣгали въ планинитѣ. За турския фанатизъмъ ясно говорятъ родопскитѣ помаци. Знае се точно годината на потурчането на тия чисто български области. Прочее, натискътъ на турцитѣ да потурчатъ българското християнско население е билъ ужасенъ. „Историкътъ“ Георгиевъ казва, че турцитѣ не насилвали въ вѣрско отношение българитѣ. Отъ гдѣ черпи той тия сведения не е известно. Но той най-вѣроятно самъ не вѣрва на своето твърдение. Той само казва така, простично, непринудено, гладко, пуска въ ходъ тая лѣжжца предъ своитѣ наивни слушатели, защото тя му трѣбва. Тя ще му позволи следъ малко да изведе едно важно заключение: турцитѣ не сж насилвали вѣрата на българитѣ, следователно, българската църква нѣма никакви заслуги къмъ този народъ или, съ други думи, всичкитѣ 17 български владичи въ посланието си лъжатъ, когато твърдятъ, че православната вѣра на българския народъ има нѣкакви заслуги за опазването на този народъ отъ денационализация. И така, драги читателю, ние съ тебе трѣбва да се установимъ на едно: архиепископъ ли лъжатъ или лѣже протестанскитѣ проповѣдникъ съ редингота и чернитѣ панталони!

Казва този проповѣдникъ, че грѣцкитѣ владичи и свещеници държали въ ржцетѣ си българската църква и свободно насаждали

и заякчавали грѣцката днешна вѣра въ България, което ще рече, че тази вѣра нѣма никакви заслуги къмъ тоя народъ т. е. тѣ не го е предпазила отъ погърчване. Та тамъ е работата, че българскиятъ народъ никога не е призналъ тия владичи и свещеници за свои, че той презъ всичкитѣ вѣкове на робството е водилъ жестока борба съ тѣхъ и че затова исторiята казва и ние повтаряме, че българитѣ, като никой другъ народъ въ свѣта, сж прекарали 500 години двойно робство, като винаги сж чувствували робството подъ грѣцкитѣ владичи за по-тежко. Работата е тамъ още, че тукъ тамъ изъ страната презъ всичкото време е имало свещеници българци, които единички сж поддържали българското съзнание у масата. И най-важно, точно тукъ знаменитиятъ **Рилски манастиръ** съ своитѣ разклонения (метоси) изъ разнитѣ части на България никога не е погърчилъ своето богослужение т. е. манастиръ въ Рилския манастиръ, който никога не сж престанали да четатъ на родния български (старо български и славянски) езикъ, следъ като сж запазили манастира, отъ тамъ сж разнасяли българската книга по другитѣ части на родината и така, макаръ съ голѣмъ трудъ, болки и опасности, българската книга е била запазена, все сж оставали свѣтли български чела, които не сж се преклонили предъ грѣцкитѣ владичи и сж запазили живо и будно съзнание за това, че „българитѣ сж имали нѣкога царство и господарство“. Отъ тия малки искрици какво направиха Паисий, Софроний и пр. това се знае отъ всички. Е добре, ако не бѣше българската църква, и преди всичко, българскиятъ манастиръ съ своитѣ събудени монаси, щѣше ли да се опази българската книга, а съ това и български родъ? Ако не бѣше се появилъ Паисий съ неговата исторiя, за която той събра материалъ пакъ отъ манастири, щѣше ли да се раздвижи българския народъ? Ако не бѣха тия черни монаси съ златни души, щѣше ли да зазрѣ съзнанието у българитѣ за свобода църковна и политическа? Безъ тѣхъ дали щѣхме да имаме днесъ свободна България, която като сюнгеръ попила, търпи, глупоститѣ на много свои синове и изчадия? Безъ Рилския, Атонския и др. манастири би ли имало днесъ свободна България, въ която хлевоустѣ проповѣдници, като Ал. Георгиевъ, сж си разпасали пояса, произнасятъ смъртна присжда надъ архиепископъ на българския народъ и се гаврятъ съ вѣрата на тоя народъ, като я наричатъ езическа-грѣцка? — Г-въ казва, че не вѣрата, а **националното** чувство е запазило българина отъ израждане. Но ние виждаме, че това чувство (у Паисия и др.) е запазено само въ манастиритѣ т. е. въ църквата, тамъ дето е била запазена още българска книга. Мислимо ли е запазено национално чувство безъ Рилския, Атонския и др. манастири т. е. не ли хората въ расо, които вѣрваха въ Христа, пазѣха вѣра и за свѣтлото бъдещена своя народъ? Следователно, най-напредъ имаме вѣра въ Бога, който обича единъ нещастенъ народъ — българския, а следъ това иде националното чувство. Имаха ли такова чувство ратанитѣ, овчаритѣ и аргатитѣ на бѣсоветѣ, които ратаи бѣха българци, но почти незнаеха това? Не. Българщината бѣ запазена чрезъ църквата, чрезъ манастири и чернитѣ монаси и свещеници, които днесъ хули Ал. Г-иевъ.

ХРОНИКА.

Молимъ нашитѣ абонати да взематъ въ предъ видъ, че всѣка седмица всѣки брой ни струва 900 лева скоро ще излезе 10-й брой. Всички абонати чакатъ второто полугодие, когато се разпращатъ квитанцитѣ, за да си платятъ. Но това чакане не отива по нашата смѣтка. А какъ да пла-

щаме ние разходитѣ предъ първото полугодие? Молимъ ако сжклятъ дѣлото ни и трѣба ни, да пратятъ абонаментни си съ пощенски записъ направо въ редакцията. Ще ни набавятъ отъ парично затруднение. 30 лева не сж много пари.

Г-нъ Професоръ Дюлгеровъ, помолилъ телеграфически да отложатъ сказкитѣ му. По непревидени причини той е възпрепятствуванъ да дойде. Кога ще състоятъ сказкитѣ му, ще съобщимъ допълнително.

Получихме въ редакцията следното писмо:

Изказвамъ предъ обществото своята безкрайна родителска болка за следното:

Преди една година оженихъ дъщеря си **Тота Милчева** за **Морго Вангилевъ** отъ с. Омарчево Новопазарско. Презъ лѣтото, по харманъ, дъщеря ми заболѣва отъ малария. Лѣкарьтъ отъ с. Сенебиро Д-ръ Бѣлогорчевъ, ѣ препорѣчва пълна почивка. Насѣскванъ, обаче, отъ майка си, зетъ ми застави че дъщеря ми, макаръ болна, да работи тежка работа. Болестъ се усложни и се превърна въ туберкулоза. Извехнала и посиняла отъ болка и телѣсна немощъ, дъщеря ми не бѣ вѣрвана, че е болна, а презъ всичкото време бѣ хокана и бита да работи, докато найпосле падна отъ безсилие на улицата, като постало добиче, съ която вода на рамо. Заведена въ дома на зетъ ми, тамъ пакъ не я по вѣрвахъ. Обвиниха я отново въ мързель и на другия день ми я додохъ да си я цѣря. 6 месеци дъщеря ми, сломена отъ болестъ бой, боледува въ кжщата ми мжжътъ ѣ, или нѣкой отъ домашнитѣ му не стѣпиха да видятъ какво прави. Не дадохъ една дрѣска отъ нейнитѣ, за да я преоблѣчемъ. Найпосле дъщеря ми издѣхна на 25 м. м. Никой отъ дома на зетъ ми, нито той самъ не дойде на погребението. Нададъ нѣкъде по свѣта е проявена такава жестокостъ къмъ едно невинно чедо. Дъщеря ми умре 20 годишна.

с. Омарчево, 29. II. 1928 г.

Ново-Пазарско

Съобщава. съ разбито отъ болно сѣрце, баща ѣ: **Милчо Стойчевъ**

За олтаря на църквата „Св. Възнесение“ въ Шуменъ е нуждъ да се купи едно ново **задпрестолно разпятие**, сжщото, което тържествено се изнася изъ олтаря въ срдѣтата на църквата на Велики четвъртъкъ. Отъ църковнитѣ магизини въ София и Казанлъкъ можда се набави веднага. Ще струва около 5000 лева. Такова разпятие обикновено се набавя въ църквитѣ отъ нѣкои заможни християнски семейства. Настоятелствотъ би желало да знае дали въ Шуменъ не ще се намерѣ такова семейство, което съ своя даръ украси църквата.

Друж-то на зап. подофицери въ Шуменъ изказва своята найсърдечна благодарностъ на военни части, учрежденията, частнитѣ бащи, на гражданството и на членовѣта на друж-то за подаренитѣ отъ тѣхъ предмети и суми за торбулата, която се разигра на 18 м. вследствие на което дружеството е могло да реализира единъ приходъ отъ 16,500 лева, частъ отъ които ще се употребѣ за благотворителни цели. Изказва благодарностъ на гражданството и дружественитѣ членове за масовото посещение на вечеринката.

Получи се въ редакцията **Православна Дума**, год. II. бр. 6. издание на Правосл. Християнско братство въ гр. Е.-Джумаа Излиза еднажъ въ месеца.

Презъ динитѣ на великия постъ всѣки петѣкъ въ 4 ч. сл. пладне въ салона на църквата „Св. Възнесение“ въ Шуменъ ще се държатъ религиозни беседи.